

ZATERDAG
18 MEI
2024

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

OPEN KERK
VOORAF

HELVOIRT
Orgelspel

PINKSTEREN

**Kom, adem ons open,
maak ons één, zo verschillend als wij zijn**

Komende vieringen Open Kerk

Zaterdag	1 juni	19.00 uur	Viering
Zaterdag	15 juni	19.00 uur	Viering
Zaterdag	29 juni	19.00 uur	Viering
Zaterdag	13 juli	19.00 uur	Viering

Voor wie de vieringen van Open Kerk
mogelijk wil blijven maken:

NL80 INGB 0006 2320 91

t.n.v. Open Kerk Helvoirt

website: www.openkerkhelvoirt.nl

OPEN KERK

HELVOIRT

INTREDELIED

*De Geest des Heren heeft
een nieuw begin gemaakt,
in al wat groeit en leeft
zijn adem uitgezaaid.
De Geest van God bezielt
die koud zijn en versteend,
herbouwt wat is vernield,
maakt één, wat is verdeeld.*

*Wij zijn in hem gedoopt,
hij zalft ons met zijn vuur.
Hij is een bron van hoop
in alle dorst en duur.
Wie weet vanwaar hij komt,
wie wordt zijn licht gewaar?
Hij opent ons de mond
en schenkt ons aan elkaar.*

WELKOM

Pinksteren is het feest van de Geest, maar wat of wie de Geest is, staat ons niet zo helder voor de geest. We behelpen ons met allerlei beelden, zoals: de Geest is als een duif, een vonk of een laaiend vuur, een hevige windvlaag of als onze levensadem, onze levenskracht. Ook stellen we ons de Geest voor als een persoon, die onze pleitbezorger of trooster is en ons helpt zoeken naar de waarheid in een wereld vol leugens. Pinksteren is het feest van de Geest die ons heel maakt en verbinding schept.

Graag heet ik u van harte welkom,
wie u ook bent, waar u ook vandaan komt,
wees welkom nu wij samen Pinksteren vieren,
omwille van elkaar en in Gods naam.

LIED

*De Geest die ons bewoont,
verzucht en smeekt naar God,
dat Hij ons in de Zoon
doet opstaan uit de dood.
Opdat ons leven nooit
in weer en wind bezwijkt,*

*kom, Schepper Geest, voltooi
wat gij begonnen zijt.*

STILTE

Moge de Eeuwige,
die er is, die er was en die komt,
hier aanwezig zijn in ons midden,
in een stilte die spreekt.

SCHULD EN VERGEVING

V. De nood die wij niet lenigen.
De helpende hand die wij niet toesteken.
De troost die wij niet brengen.

Het recht dat wij niet verschaffen.
De liefde die we niet tonen.
De trouw die we niet opbrengen.

De wonden die wij niet helen.
Het leven dat we schenden.
De nieuwe wereld van God
die wij alsmaar voor ons uitschuiven.

A. Het zij ons vergeven
door wie er onder lijden
en door God en Goed,
de ziel en hartslag van ons leven.

BEZINNING EN LIED

G. *Verbreek de kilte met uw Geest,
win onze harten voor uw feest,
Kyrie eleison.*

V. Pinksteren,
feest van levenslust en durf,
van vertrouwen in het leven
en van geloof in wat het leven
ongezien te boven gaat.

G. *Gij tekent ons met licht en vuur,
met adem voor de lange duur.
Kyrie eleison.*

V. Pinksteren,
feest van eerbied voor de natuur
en voor het Mysterie dat haar bewoont.

G. *Leg zelf het lied in onze mond,
opdat de lofzang nooit verstomt.
Kyrie eleison.*

V. Pinksteren,
feest van de Geest
die ons laat volstromen met geloof
in een zinvol bestaan, vol liefde en trouw.

GEBED

V. Als Gij niet waart
de goede geest in de tijd –
als Gij niet waart
het sap in alle leven –
als Gij niet waart
mijn hart en ziel –

dan was
geluk niet te proeven
en lijden
niet te dragen;
dan was ik
als de dood
voor het leven.

Wij danken u
dat Gij er zijt
in tijd en eeuwigheid.

A. Amen.

(Peer Verhoeven)

LIED

*Helende Geest,
gij zijt als de wind, kom dan,
waai door onze harten, zuiver ons.*

*Helende Geest,
gij zijt als het vuur, kom dan,
vuur ons aan tot liefde, beziel ons.*

LEZING UIT DE HANDELINGEN VAN DE APOSTELEN (2:1-19)

Het was Pinksteren, nog vroeg in de morgen. Jezus' volgelingen zaten, beducht voor de buitenwereld, op

één en dezelfde plek samengeklit. Plotseling kwam er een geruis van boven dat aanzwol tot een geweldige windvlaag en heel het huis vulde waar zij waren. Zij zagen hoe tongen van vuur zich op hen neerzetten. Ze stroomden allemaal vol met heilige Geest en ze begonnen in verschillende talen te spreken zoals de Geest hun ingaf.

In Jeruzalem woonden toen Joden die afkomstig waren uit ieder volk op aarde. Toen dat geraas opkwam liepen ze te hoop en waren verbijsterd omdat ieder van hen in zijn eigen moedertaal werd aangesproken. Buiten zichzelf van verbazing zeiden ze: ‘Die daar aan het woord zijn komen allemaal uit Galilea. Hoe kan het dan dat ieder van ons zijn eigen moedertaal te horen krijgt? Párten, Méden, Elamiéten, mensen uit Póntus, Ásia, Egýpte en Líbië en ook hier woonachtige Romeinen, Kretenzen en Arabieren – wij allen horen hen in onze moedertaal spreken over God en Goed.’ Maar er waren er ook die spottend zeiden: ‘Allemaal dronkenmanspraat.’

Toen kwam Petrus naar voren en begon de mensen toe te spreken. Hij zei: ‘Joden en inwoners van Jeruzalem, luister goed naar mijn woorden. Jullie denken dat wij dronken zijn, maar dat is niet zo, want het is nog maar negen uur in de ochtend. Wat hier nu gebeurt, is al aangekondigd door de profeet Joël. In zijn boek staat:

*Aan het einde der tijden, zegt God,
zal Ik mijn Geest uitgieten over al wat leeft.
Dan zullen jullie zonen en dochters profeteren,
jongeren zullen visioenen zien
en oude mensen zullen dromen krijgen.
Ja, over al mijn dienaren en dienaressen
zal Ik in die tijd mijn Geest uitgieten,
zodat ze zullen profeteren.’*

LIED

*Helende Geest,
gij zijt als de dauw, kom dan,
laaf ons met uw goedheid, vervul ons.*

*Helende Geest,
gij zijt als het licht, kom dan,
wek ons tot nieuw leven, herschep ons.*

LEZING UIT HET EVANGELIE VOLGENS JOHANNES (14:16-17.26 en 20:19-23)

Op de avond vóór zijn kruisiging bemoedigde Jezus zijn volgelingen door te beloven: ‘Ik zal de Vader vragen jullie een andere pleitbezorger te geven, die altijd bij je zal zijn: de Geest van de waarheid. Jullie kennen hem wel, want hij blijft bij jullie en zal in jullie zijn. De pleitbezorger, de heilige Geest, die de Vader jullie in mijn naam zal zenden, zal jullie alles duidelijk maken en alles in herinnering brengen wat ik tegen jullie gezegd heb.’

Op de derde dag na Jezus’ dood, in de avond van de eerste dag van de week, hielden zijn volgelingen de deuren goed gesloten uit vrees voor de Joden. Ineens kwam Jezus binnen, ging tussen het in staan en zei: ‘Vrede voor jullie.’ Na deze woorden toonde hij hun zijn handen en zijn zijde. Zijn volgelingen waren blij hem te zien. Weer zei Jezus: ‘Vrede voor jullie. Zoals de Vader mij gezonden heeft, zo zend ik jullie.’ Hij blies over hen en zei: ‘Wees beziel van de helende Geest. Vergeef elkaar, dan delft het kwaad het onderspit. Vergeef je elkaar niet, dan blijft het kwaad je achtervolgen.’

LIED

*Helende Geest,
gij zijt als de wind, kom dan,
waai door onze harten, zuiver ons.*

*Helende Geest,
gij zijt als het vuur, kom dan,
vuur ons aan tot liefde, beziel ons.*

OVERWEGING

Er zijn er – ook in onze kring – die denken dat er over Jezus niet veel met historische zekerheid te zeggen valt. Geloven zou iets heel anders zijn dan weten, en weten daar komt het op aan. Sinds de opbloei van de Verlichting zijn zo veel oude zekerheden gesneuveld. Toch gaat dat niet zover dat Jezus alleen maar een verhaal is, een mythe of een sprookje. Het staat zo vast als een huis dat hij echt heeft bestaan en dat hij een mens was van vlees en bloed, die in ons midden heeft gewoond en vol was

van God. Ook dat laatste hoort bij zijn biografie. Momenteel zijn we weer zover dat er best weer een betrouwbaar beeld van zijn optreden kan worden geschetst. Als het over Jezus gaat, zitten we dus niet opgescheept met alleen twijfels en vraagtekens.

Tijdens deze Pinksterviering beperk ik me tot twee feiten die zo goed als zeker zijn. Het eerste is dat Jezus na een schijnproces op last van Pilatus is gekruisigd. Zijn liquidatie zou er volgens zijn vijanden wel toe leiden dat zijn vernieuwingsbeweging weldra zou doodbloeden. Voor zijn vaste volgelingen was zijn dood inderdaad een hard gelag. Ze zagen zijn einde als het einde van alles, want ze hadden zo gehoopt dat hij zijn volksgenoten zou bevrijden van de onderdrukking door de Romeinen. Bij zijn arrestatie kozen zijn mannelijke volgelingen het hazenpad, bang dat ze zelf ook zouden worden opgepakt en ook ter dood gebracht. Ze verschansten zich achter gesloten deuren, onzeker van hun toekomst. Alleen dappere Galilese vrouwen bleven Jezus trouw tot in zijn laatste uren en zij werden de dragers van een nieuwe toekomst.

Daarmee kom ik aan het tweede feit dat historisch gezien niet betwistbaar is. Dat is dat de vroegste volgelingen van Jezus, de vrouwen voorop, hun angst en vrees razendsnel overwonnen. Ze bleven niet lang binnen zitten met de deuren op slot maar ze gingen de straat op en trokken ook de wijde wereld in om met succes overal nieuwe geloofsgroepen in het leven te roepen. De angsthazen waren plotseling veranderd in vurige getuigen, zoals Jezus gewild had.

Waar komt deze snelle omslag, deze *revival*, vandaan? Het is te goedkoop om te beweren dat deze ommekeer het gevolg was van een collectieve psychose of van een pure wensdroom. Zelf zeggen zijn aanhangers dat ze zijn omgeturnd door Jezus zelf, die hun ogen en verstand opende. Of dat ze boven hun eigen vermogens zijn uitgetild door de kracht van Gods Geest, die hen in vuur en vlam heeft gezet. Is die geestkracht allang uitgedoofd of is die nog steeds actief?

Orgelspel

Gelukkig was de Geest niet alleen actief in de beginjaren van de Jezusbeweging, Zijn kracht is evengoed aan het werk in onze dolgedraaide wereld met zijn meedogenloze oorlogen, oplaaierend

antisemitisme en vreemdelingenhaat. Je kunt de Geest wel niet zien maar we kunnen zijn werkzaamheid wel ervaren. De Geest is er voor iedereen die daarvoor openstaat: voor jongeren en senioren, voor witte en gekleurde mensen, voor gelovigen en zinzoekers die mens willen worden zonder God. Ieder van ons krijgt gratis en voor niets talenten die bij je passen, zodat we – meer dan we uit eigen kracht zouden kunnen – in staat zijn om positief bij te dragen aan de opbouw van onze geloofsgemeenschap en van daaruit aan het welzijn van allen, wie dan ook, buiten de kerkmuren.

In onze tijd is de Geest hard nodig als de Grote Verbinder, die ons behoedt voor polarisatie, versplintering en verstarring en ons wapent tegen leugens en halve waarheden die ons om de oren vliegen. Deze Geest van de waarheid stimuleert ons om versleten en gestolde geloofswaarheden weer vloeibaar te maken, ze te enten op authentieke ervaringen en ze in te brengen in het publieke debat over hedendaagse hoopvolle of treurige ontwikkelingen. Het is pijnlijk dat de stemmen van gelovigen in de regel niet klinken in praatshows op de beeldbuis. De Geest drijft ons naar buiten, de kerk uit, naar het publieke domein om daar deel te nemen aan debatten over de toekomst van de Aarde. En de Geest vuurt ons aan om bij toepassingen van Kunstmatige Intelligentie de menselijke maat in ere te houden en ons ervoor te behoeden dat we zelf voor God te gaan spelen.

Bezield door deze Spirit gaan we op weg naar een nieuwe toekomst, in een betere wereld, waar minder juist meer is en alles van allen is, waar religies vreedzaam samenwerken, waar we ons met elkaar verzoenen en waar volop ruimte is voor iedereen die anders is. Want Gods Geest is dol op diversiteit.

BELIJDENIS

Uitnodiging om te gaan staan.

*Een kerk van mensen
bedacht op God en Goed
waar elke morgen
als wonder wordt begroet –
ritme van leven:
een lied gegeven.
Daarnaar reiken wij.*

*Een kerk van mensen
die in de wereld staan,
die vol vertrouwen
de toekomst binnengaan –
eerbied voor 't oude
benieuwd naar 't nieuwe.
Daaraan bouwen wij.*

*Een kerk van mensen
die dient en kleinen eert,
een kerk waar liefde
gedeeld wordt en geleerd
rond brood en beker –
sprekende tekens.
Daarop hopen wij.*

*Een kerk meerstemmig
voor zoekers op de tast,
een kerk veelkleurig –
wie is hier niet te gast?
Geen rangen, standen,
wel open handen.
Daarvoor bidden wij.*

Een kerk waar mensen mensen zijn.

ORGELSPEL

Collecte: ritueel van geven
Brood en beker

LIED

*Voor mensen die naamloos
kwetsbaar en weerloos
door het leven gaan:
ontwaakt hier nieuw leven,
wordt kracht gegeven –
wij krijgen een naam.*

*Voor mensen die roepend,
tastend en zoekend
door het leven gaan:
verschijnt hier een teken,
brood om te breken –
wij kunnen bestaan.*

*Voor mensen die vragend
wachtend en wakend
door het leven gaan:*

*weerklinken hier woorden,
God wil ons horen –
wij worden verstaan.*

*Voor mensen die hopen
wankel gelovend
door het leven gaan:
ontwaakt hier nieuw leven,
wordt kracht gegeven –
wij worden verstaan.*

GEDACHTENIS

We breken samen het brood,
delen met elkaar ons kwetsbare bestaan.
We drinken de beker,
delen met elkaar alle zoet en zuur –
we doen samen wat te doen staat,
tot alle leven in U zal zijn voltooid.

Bidden wij voor die ziek zijn,
tobben, in het ongewisse verkeren.
Denk aan hen die bij hen waken,
hen liefdevol terzijde staan.

Gedenk hen die brood en beker
dagelijks met ons deelden
en ons zijn ontvallen,
naam voor naam, gezicht voor gezicht.

Met respect en vol dankbaarheid gedenken wij de
dominicaan Henk Jongerius (* 1941), die op 23
april is gestorven. Hij heeft met zijn gebeden en
liederen veel bijgedragen aan de ontwikkeling van
een Nederlandstalige liturgie. Als eerbetoon aan
hem zongen we daarnet het door hem geschreven
lied *Voor mensen die naamloos*.
Moge zijn naam geschreven staan in de palm van
Gods hand.

Ook gedenken wij in deze Pinsterviering Louis van
Ierland, die wij op 30 april vanuit dit kerkje
uitgeleide hebben gedaan. Moge het zo zijn dat
engelen hem begeleid hebben naar het paradijs,
waar hij nu in rust en vrede is, voor altijd.

Bidden we voor allen die in angst en wanhoop
moeten leven. Getroffen als ze zijn door
aanhoudend oorlogsgeweld, dat drijft op haat en
leugens. Vergeet niet al die mensen, groot en klein,

die van huis en haard zijn weggevlucht. Gedenken die hun leven geven in hun strijd voor vrijheid en gerechtigheid. Vuur ons aan om samen te streven naar keerpunten ten goede in onze strijd voor het behoud van onze Aarde.

A. Er zij licht, vrede, rust.

GEBED AAN TAFEL

G. *Wie zijn wij? Door U gekend,
geroepen, naam gegeven.
Wie zijn wij? Door U bestemd
uw liefde door te geven.*

V. **Komen zal de Geest die heelt
en als dauw de aarde drenkt.
Komen zal die zorg draagt
en het bange hart verkwikt.**

**Komen zal die ons, tobbers, rust geeft,
drift en koorts kalmeert en
met ons meeleeft, zielsbedroefden.**

**Komen zal de Geest die
wat besmeurd is zuivert,
wat verdord is opfleurt en
het gekwetste zacht verbindt.**

**Komen zal die
versteenden laat ontdoeien,
verkilden warm ademt en
verdwaalden thuisbrengt.**

**Komen zal de Geest van God:
de Geest van hem die,
als brood gebroken
van liefde is gestorven.**

G. *Wie zijn wij? Door U gekend,
geroepen, naam gegeven.
Wie zijn wij? Door U bestemd
uw liefde door te geven.*

V. **Toen hem de mond moest
worden gesnoerd, zijn geest gedooft,
heeft hij ten afscheid brood genomen,
het gebroken en gezegd:
‘Dit ben ik en ik beloof u vast**

**dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel in Vaders huis.
Neem, beleef en deel het leven
met mij en met elkaar.’**

**Hij heeft de beker genomen,
die gedronken en doorgegeven
met de woorden:**

**‘Neem de beker van mij over
en geef hem door aan elkaar
totdat onze hoop en Gods belofte
werkelijkheid zijn geworden.
Doe wat ik heb gedaan;
maak een nieuw begin.’**

G. *Wie zijn wij? Door U gekend,
geroepen, naam gegeven.
Wie zijn wij? Door U bestemd
uw liefde door te geven.*

V. **Gij uit de dood verrezen,
gij de hoop die leeft onder ons,
gij die de steen hebt weggerold
alle dood tenietgedaan –
hoor ons aan nu wij bidden
voor mens en wereld.**

**Gij, onze God, maak ons mens,
zoals hij is geweest, Jezus Christus:
alle dood te machtig,
in U voltooid voor altijd.**

**Bidden wij zoals Jezus ons dat heeft
voorgedaan.**

ONZE VADER

Gezongen

*Onze Vader verborgen
uw naam worde zichtbaar in ons
uw koninkrijk kome op aarde
uw wil geschiede,
een wereld met bomen tot in de hemel,
waar water schoonheid
en brood gerechtigheid is, en genade –*

*waar vrede niet hoeft bevochten
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen
waar kinderen helder en jong zijn,*

*dieren niet worden gepijnigd
nooit één mens meer gemarteld,
niet één mens meer geknecht.*

*Doof de hel in ons hoofd
leg uw woord op ons hart
breek het ijzer met handen
breek de macht van het kwaad.*

*Van U is de toekomst
kome wat komt.*

- V. U bent allemaal welkom
om het brood van het leven met elkaar te
delen.

COMMUNIE

ORGELSPEL

MARIALIED WEES GEGROET O STERRE

*Wees gegroet, o Sterre,
wees gegroet van verre.
Aan de hemel blinkt uw licht
in het bange vergezicht.
Wees gegroet, wees gegroet, Maria.*

*Als de golven stijgen,
hoger, hoger dreigen,
schijn dan veilig voor ons uit,
gun de zee geen droeve buit.
Wees gegroet, wees gegroet, Maria.*

*Wees gegroet, o Sterre,
wees gegroet van verre.
Op uw zacht en zalig licht
houden wij het oog gericht.
Wees gegroet, wees gegroet, Maria.*

KORT ORGELSPEL

GEBEDEN EN LIED

- G. *Laat onze woorden stijgen
voor uw gezicht als wierook.
Zie in ons het verlangen
een mens te zijn van U.*

*Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

- V. **Dat onze ogen niet vertroebeld worden,
dat de liefde van allen voor allen
onder ons mag groeien,
dat wij niet opgaan in onszelf,
maar opengaan als een bloem.**

- G. *Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

- V. **Doordrenk ons met uw Geest,
wrijf de slaap uit onze ogen,
zet ons in vuur en vlam,
op weg naar een nieuw begin.**

- G. *Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

- V. **Wees de stem die een halt toeroept
aan de chaos die wij scheppen.
Doe ons opstaan tegen het kwaad,
dat maakt dat het leven niet te leven is.**

- G. *Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

- V. **Kom, Adem van God,
bemoedig ons in deze bange tijden,
dat wij de hoop niet verliezen
in onze strijd om vrede en gerechtigheid.**

- G. *Laat onze woorden stijgen
voor uw gezicht als wierook.
Zie in ons het verlangen
een mens te zijn van U.
Kom, adem ons open,
kom, adem ons open,
adem ons open.*

AFSLUITING

Bij het verlaten van dit kerkje kunt u het
tekstboekje meenemen naar huis, om er later nog

eens in te kijken en er inspiratie en kracht uit te putten. Wij wensen u een stralend en geestrijk Pinksterfeest. Graag zien we u terug bij onze volgende viering op zaterdag 1 juni a.s. in dit kerkje. Mag ik u nu uitnodigen te gaan staan voor de Zegenwens.

ZEGENWENS

Gezongen

De Levende zegene en behoede u.

*De Levende doe zijn aangezicht
over u lichten, en zij u genadig.*

*De Levende verheffe
zijn aangezicht over u,
en geve u vrede.*

*Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en wees ons genadig.
Zegen ons en behoed ons,
doe lichten over ons uw aangezicht
en geef ons vrede.*

V. Wees gezegend en wees tot zegen voor elkaar,
in de naam van de Vader, de Zoon en de
heilige Geest.

A. Amen.

ORGELSPEL

VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische
Werkgroep van Open Kerk.

Lectoren: Nicole Mariën en Wim Weren.

Overweging: Wim Weren.

Koor onder leiding van Marcel Zagers.

Organist: Ruud Verbunt.

LIEDKEUZE

- Pi 2 De Geest des Heren,
Huub Oosterhuis / Jan Vermulst.
- Pi 3 Verbreek de kilte,
Sytze de Vries / Willem Vogel.
- Pi 5 Helende Geest,
Jaap Zijlstra / Willem Vogel.
- A 272 Een kerk van mensen,
Marcel Zagers / m. op de wijs van
Wij zullen doorgaan.
- A 41 Voor mensen die naamloos,
Henk Jongerius / Jan Raas.
- A 283 Wie zijn wij?,
Marcel Zagers / Taizé (El alma).
- A 273 Onze Vader verborgen,
Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal.
- A 60 Wees gegroet, o Sterre,
Anton Huybers / Adriaan Hamers.
- A 277 Kom, adem ons open,
Sieds Prins / Tom Löwenthal.
- A 280 Zegenwens,
Numeri 6:24-27 / Gert Bremer.

ILLUSTRATIE

Laure Barlet, De heilige Geest, schilderij uit 2023.

INTENTIES VOOR DE GEDACHTENIS

Wij spreken in elke viering intenties uit voor
overledenen. Namen daarvoor kunt u doorgeven
aan Wim Weren, telefonisch (013 52 19 343) of via
e-mail (w.j.c.weren@gmail.com). Uiteraard kunt u
ook andere intenties doorgeven.

© Open Kerk Helvoirt, 18 mei 2024